

Stichting Straatzaken Eindhoven
p/a Tivolilaan 23
5645 GD Eindhoven
KvK: 88534642
Bank: NL98 RABO 0339 6182 80

KDET en Stichting Straatzaken Eindhoven

Jaarverslag 2024

Enkele KDET vrijwilligers in de 'huiskamer zonder dak' op het 18 Septemberplein

*Opnamen door RTV Eindhoven van de actie op het 18 Septemberplein tijdens Werelddaklozendag op 10 oktober 2024.
Enkele KDET-leden vroegen aandacht van het winkelend publiek voor de schrijnende situatie van mensen zonder huis.
Het motto was: Wonen doe je thuis (niet op straat)' en mensen konden die oproep ondersteunen.*

29 april 2025

Voorwoord

Ook het tweede jaar van een verzelfstandigd KDET was een roerig jaar. Het kostte meer moeite dan gedacht om een goede tweede ondersteuner aan te trekken. De baan vraagt een specifieke combinatie van kennis, ervaring en kwaliteiten. Het vraagt èchte bekendheid met het leven op straat, een netwerk binnen de relevante organisaties en een vermogen om snel te leren en flexibel te kunnen schakelen. Dus was een medewerker die uit een ander circuit kwam, die wel bekend was met verslaving maar nog niets wist van de maatschappelijke opvang en ook het uithoudingsvermogen miste om zoveel op straat te zijn, geen goede match. Aan het eind van de proeftijd hebben we afscheid genomen; pijnlijk maar noodzakelijk. De tweede ronde leverde meer reacties dan we verwacht hadden van interne (KDET) kandidaten en enkele externe gegadigden. Dat leverde weer een heel andere dynamiek op. Een interne kandidaat die door kan groeien van een vrijwilligersfunctie naar een betaalde baan, komt in een andere verhouding tot zijn eerdere vrijwilligersmaatjes. Dat is voor beide partijen spannend, en sommige bleken niet te kunnen verkroppen waarom de keus niet op hen gevallen was. Het leverde dus een goede tweede ondersteuner op maar kostte tegelijkertijd enkele eerste-kring leden. Over de combinatie van de beide ondersteuners zijn we allemaal tevreden. Ze vullen en voelen elkaar goed aan en we verwachten dat hun samenwerking voor beiden verdere groei in herstel kan betekenen.

De bemensing van de eerste kring bleef het hele jaar een wankel punt: enkele vaste vrijwilligers stroomden uit naar betaalde banen. Anderen kwamen enkel af en toe tussen twee werkopdrachten in. Sowieso is een vast commitment voor mensen die lang op straat geleefd hebben een hele opgave. Dat maakt echter het werk van de betaalde ondersteuners lastiger; ze weten zelden of ze daadwerkelijk op mensen kunnen rekenen. Een 'ja' tijdens het overleg kan helemaal onverwacht een 'nee' in de praktijk worden. Dat vraagt van hen de nodige flexibiliteit maar ook frustratietolerantie.

De werksituatie groeide mee met het vaste duo dat nu samen de ruggengraat vormt van de ondersteunende rol van KDET. Dat vroeg om een andere vorm van coaching. Minder gericht op de transitie vanuit EDS naar een zelfstandige plek en positie, meer gericht op effectief uitvoeren van het werkprogramma zoals verwoord in de subsidieaanvraag, training van werknemersvaardigheden, omgaan met werk- en privéperikelen, uitdagingen benoemen en deze aangaan en hierop reflecteren.

In een brainstormsessie met de ondersteuners, alle bestuursleden en enkele vaste vrijwilligers van de eerste kring, is in grote lijnen de koers uitgezet voor de komende tijd. Dat wil zeggen: binnen de situatie op straat en in de MO zoals die nu is. Als die ingrijpend verandert, zal ook het werk van KDET mee veranderen. Naast de nieuwe subsidieaanvraag is ook een beleidsplan voor drie jaar opgesteld.

Uit het fotoverslag blijkt opnieuw dat de extra ogen en oren van KDET nog steeds heel welkom zijn. Zij weten als geen ander de meest verscholen leefplekken te vinden. En door deze te melden bij een outreachende medewerker te zorgen dat mensen uiteindelijk de juiste hulp gaan krijgen.

De behoefte aan een eigen ruimte bleef onverminderd groot. Op advies van onze contactambtenaar hebben we de vraag voor een passende ruimte neergelegd bij de Maatschappelijke Vastgoedtafel. Najaar 2024 kwam er een mogelijke ruimte in beeld. Deze was echter nog niet vrij en ook de staat van onderhoud was van dien aard dat directe verhuur aan een nieuwe partij nog niet aan de orde was. Het gaf echter hoop voor een verdere doorstart in 2025 en vanuit de Stichting Straatzaken zullen we alles op alles zetten om voor onze mensen een fijne eigen plek te creëren. Een uitvalsbasis voor het werk en zo mogelijk ook een plek om op bescheiden wijze aanvullende dienstverlening te kunnen bieden aan mensen van de straat. Een ruimte waarin gesprekken in grotere groepen mogelijk zijn, zodat uitbreiding naar een MO-breed overlegplatform vanuit de gebruikers haalbaar wordt. We hebben het jaar samen feestelijk afgesloten en zijn vol vertrouwen het nieuwe jaar ingegaan.

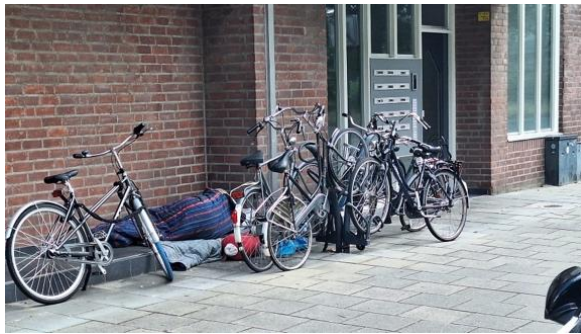
Christo Weijs, voorzitter.

Beknopte foto-impressie kerntaken KDET (winter en voorjaar 2024)

Een belangrijke taak blijft het goed in beeld houden van de situatie op straat en in alle parken, groenstroken en bosjes in en rond de stad. D.w.z. het vindplaatsgericht werken. En indien mensen op straat worden aangetroffen, de locatie vastleggen en doorgeven aan bijv. leden van het Outreachend Team zodat zij gepaste acties kunnen ondernemen. Ook in 2024 hebben we situaties aangetroffen zoals onderstaand: op publieke plekken, op een bedrijfsterrein, verscholen achter leegstaande panden (Tongelre), ergens in de bosjes of op het TU/e terrein.

Man aangetroffen in speeltuintje aan de Groenstraat (juli '24)

Slapende man aangetroffen op de Pastoor Petersstraat

En opnieuw mensen aangetroffen in parkeergarage Q-Park op de Heuvel.

Maar ook in het plantsoen achter de Effenaar, in het park van het Evoluon en in de semi-verlaten huizen aan de Rustenburgstraat (Tongelre). Behalve een slaapplek in een schuurtje werd daar ook een verstoppiek voor gestolen scooters aangetroffen. Hiervan is melding gemaakt bij de politie.

Tentje op verscholen (anonieme) plek in het buitengebied

Slapende man in de binnenstad

Aanpak KDET-leden (1) – ‘wie slaapt die lijdt niet’

Als we een slapende persoon aantreffen, laten we deze slapen. We weten immers niet hoe lang de persoon erover gedaan heeft een plek te vinden en in slaap te vallen. Als de persoon wél wakker is maken we contact en proberen een gesprek aan te gaan. In alle gevallen geven we de locatie door aan OT-leden zodat zij erheen kunnen gaan en de juiste zorg of begeleiding kunnen bieden/ regelen. In voorkomende gevallen verwijzen we de persoon door naar de pilot kortdurende opvang dakloze EU-burgers (de ‘Polen-pilot’) of Vluchtelingen in de Knel (VIK).

Aanpak KDET-leden (2) – slaaplijst-management

Leden van KDET zijn met regelmaat op straat (’s avonds na 20.00 uur, in het weekend) als leden van het Outreachend Team dat meestal niet meer zijn. Als ze mensen treffen die nergens terecht kunnen om binnen te slapen, gaan ze in contact met ketenpartners om te kijken wat er te regelen valt. Ook wanneer het mensen betreft die in een lastig parket zitten omdat ze vanwege werk zich niet aan de vastgestelde tijden kunnen houden (d.w.z. vóór tijdstip x binnen zijn). In principe moet de nachtopvang alle rechthebbenden binnenlaten, dus ook als mensen om 22.30 uur aankloppen. We springen ook bij als mensen een sanctie hebben. Het lukt vaak om toch iets te regelen. Deze situaties doen zich tenminste 1 à 2x per maand voor, ’s winters vaker. Het blijft een belangrijke taak van KDET.

Kennis delen: deelname aan diverse bijeenkomsten in Eindhoven en met regiogemeenten

KDET is aangesloten bij het EU-burgers overleg met gemeente Eindhoven, politie, handhaving Springplank040, Ervaring die Staat en het Leger des Heils. Dit overleg is ad hoc vanwege de uit de hand gelopen situatie. KDET heeft met name input gegeven over de situaties in de parkeergarages; vooral t.a.v. de veiligheid. Op Strijp-S is een brede regionale bijeenkomst geweest met deelnemers (wethouders, raadsleden, ambtenaren) uit omliggende gemeenten. Eerst was er een aantal sprekers. Vervolgens waren er zes thematafels waar deelnemers in gesprek konden gaan met elkaar. KDET-leden hebben aan diverse thematafels deelgenomen om hun ervaringen in te brengen.

16 april jl. was er een speciale informatieve Raadsavond op initiatief van het CDA en D66 op het Stadhuis. KDET heeft zich daar gepresenteerd. Zowel de presentatie die we voorbereid hadden, als de spontane inbreng van een dame die al lang op straat leeft, hebben indruk gemaakt. Na afloop is het gesprek informeel voortgezet met diverse raadsleden.

Bijeenkomst op Fontys: studenten moesten in groepjes een presentatie geven over hun ervaringen n.a.v. het lopen van de Straatroutte en bezoek van de expositie. Dus reflecteren op hun eigen beelden over dakloosheid en de persoonlijke verhalen van KDET-leden. KDET-leden vormden het publiek. KDET-leden treden vaak op als stadsgids en houden zo voeling met een gevarieerd publiek, van jong tot oud, studerend, werkend enz.

Op **10 oktober** 's avonds was er een door Ervaring die Staat (EDS) georganiseerd Lagerhuisdebat op het stadhuis. Dit werd goed bezocht door een breed publiek uit de politiek, ketenpartners MO en andere geïnteresseerden. KDET verzorgde toelichting op één van de stellingen.

Lagerhuisdebat o.l.v. Natascha Koulen, bestuurslid van stichting Ervaring die Staat

Aanpak KDET-leden (3)

Samenwerking en overleg

Er is vooral veel samenwerking met het Outreachend Team van EDS. D.w.z. meerdere malen per week contact en afstemming, met name over vindplaatsen en situaties die KDET aantreft. En soms samen op pad. Als gevolg van de rolverdeling tussen de straatwerkers van EDS en Springplank is het contact met beiden verschillend.

Daarnaast heeft KDET met ketenpartners regelmatig contact gehad over sancties die te lang liepen. Dit naar aanleiding van een vraag van een persoon zelf, of van een medewerker van bijv. EDS. Zij nemen met de KDET-ondersteuner contact op om te horen hoe het precies zit. 'Klopt het dat die persoon een sanctie van een maand (niet binnen mogen) op de Visserstraat heeft?' 'En waarom zo lang, was dat nodig?' Afhankelijk van de zwaarte/ernst van het vergrijp dat eraan ten grondslag ligt probeert de ondersteuner te bemiddelen. Soms ook niet, als er (ernstige) agressie was en de sanctie dus terecht is, blijft het zoals het is.

Daarnaast is er overleg en samenwerking met politie en Handhaving n.a.v. situaties op straat. De collega's van Handhaving zijn ook altijd aanwezig bij informatieve bijeenkomsten en evenementen rondom de problematiek van dakloosheid.

De medewerkers van Handhaving zijn inmiddels goede bekenden en zijn trouwe deelnemers bij alles wat er wordt georganiseerd vanuit de MO-partners. Hier bij de publieksactie op het 18 Septemberplein op 10 oktober 2024.

Andere belangrijke samenwerkingscontacten zijn er met de begeleiding van de Pilot kortdurende opvang dakloze EU-burgers en met Vluchtelingen in de Knel (VIK) om mensen op straat gericht door te kunnen verwijzen, met bijv. het Steunpunt Materiële Hulpverlening (SMH) en Awesome (kledingatelier) en uiteraard met alle inloopvoorzieningen.

Verschuiving in het werk

De ondersteuners constateren dat de maatjescontacten zijn afgenomen door de inzet van FIT-medewerkers van EDS en Springplank. Zij nemen deze rol nu meestal op zich. Wat overblijft zijn de maatjescontacten voor mensen die geen begeleider hebben of die vanuit een langjarige relatie hun vraag bij een van de ondersteuners neerleggen. Gemiddeld wordt twee tot vier keer per maand een beroep gedaan om mee te gaan naar bijv. een hulpinstantie zoals SMH in de Catharinakerk of een zorginstelling zoals het ziekenhuis. Of om hier alvast een afspraak te regelen.

Deze maatjescontacten zijn waardevol en leerzaam, maar ook intensief en tijdrovend. Ze vragen veel geduld en inlevingsvermogen, en doorzettingsvermogen om anderen te overtuigen toch – voor de zoveelste keer – iemand te willen helpen. Zie ook de casus bij vraag 10 van het format.

Belangrijkste accenten in het huidige werk

Wat blijft is klachten onderzoeken en bemiddelen. Waarbij opgemerkt wordt dat de klachten vaak outreachend gevonden moeten worden. D.w.z. mensen van de straat komen meestal niet naar KDET

toe, professionals van ketenpartners wel. Juist daarvoor is het bezoeken van de MO-voorzieningen en inloophuizen waardevol, door daar regelmatig en laagdrempelig aanwezig te zijn ontstaat bekendheid en vertrouwen. Het is belangrijk om met de gasten in de voorzieningen goed in gesprek te raken om klachten te horen, ze komen er namelijk niet makkelijk mee. Als er al geklaagd wordt bij KDET mag die de klacht alleen anoniem bij het management ter sprake brengen, waardoor ze in de praktijk vaak niet opgepakt worden en er niets verandert. Klachten kunnen ook gaan over bijv. beschikbaarheid van huisartsenzorg, ook dan wordt de kwestie onderzocht c.q. bemiddeld.

De KDET-ondersteuners zorgen ervoor dat ze goed op de hoogte blijven van de organisatie van de diverse voorzieningen. Bijv. door zich uitgebreid rond te laten leiden en bij te laten praten door de begeleiding van de pilot EU-burgers van het Leger des Heils. En door regelmatig langs te gaan en daar van de beroepskracht en van gebruikers te horen hoe de ervaringen zijn. Om de communicatie met mensen die het Nederlands niet of nauwelijks beheersen mogelijk te maken, zijn de ondersteuners van KDET in het najaar uitgerust met een kleine vertaalcomputer zoals die ook binnen de pilot gebruikt wordt.

Een deel van de voorlichtende taak wordt uitgevoerd tijdens de Straatroutes van EDS waarvoor de ondersteuners en/of eerste kring leden regelmatig stadsgids zijn. De groepen die hier worden rondgeleid zijn o.a. medewerkers van diverse instanties in Eindhoven die zelf met daklozen te maken hebben, zoals politie maar ook mensen van de rechtbank, of medewerkers van WJJeindhoven. Daarnaast groepen studenten en mensen uit bedrijven die zich maatschappelijk betrokken inzetten.

Een andere niet onbelangrijke taak is opkomen voor goede afspraken, bijv. rondom de winternood opvang. Zo was daar vorig jaar onduidelijkheid over het deurbeleid en de temperatuur waarbij mensen binnen mochten slapen (feitelijke temperatuur of gevoelstemperatuur). KDET heeft gepleit voor een soepel deurbeleid en bijstelling van de temperatuur. De winternood opvang begon op 18 november. Tijdens de winternood opvang komen de KDET ondersteuners regelmatig langs om vinger aan de pols te houden. KDET schuift ook aan bij relevante incidentele overleggen, bijv. over de tijdelijke opvang op het VDMA-terrein in verband met de verbouwing van 't Eindje.

Last but not least heeft KDET deelgenomen aan de voorbereidende werkgroep voor de ETHOS-telling. Deze is doorgeschoven van najaar 2024 naar voorjaar 2025.

In september heeft opnieuw de jaarlijkse Verwendag plaatsgevonden bij 't Hemeltje. Ook dit jaar weer goed bezocht; de barbecue spreekt aan, maar ook de koffie met vlaai, de live muziek, de aanwezig kapper, manicure en pedicure en het extraatje in de vorm van tegoedbonnen voor sigaretten.

Kortom: de rol van KDET blijft in ontwikkeling en beweegt mee met de veranderingen in de daklozen populatie. Het wordt steeds meer een bemiddelende, informatieve en onderzoekende rol. De vraag die de ondersteuner en de leden van de eerste kring nu willen bespreken is: 'Wat zouden we meer willen onderzoeken?' 'Waar kunnen we een unieke bijdrage leveren en hoe pakken we dat het beste aan?' 'Hoe vullen we belangenbehartiging voor daklozen over de volle breedte in Eindhoven goed in?' Dit doen ze door enkele keren per jaar met alle betrokkenen inclusief bestuur te brainstormen. Daarnaast door middel van een brede enquête onder de doelgroep, ditmaal de gebruikers van de nieuwe Centrale Inloop aan de Fuutlaan. Over de uitkomsten zullen we in het halfjaarverslag 2025 berichten.

Op de volgende pagina een casus die de weerbarstigheid van het werk op straat goed illustreert.

Casus C/ SMH (Steunpunt Materiële Hulpverlening in de Catharinakerk)

De ondersteuners ontmoetten C bij de Centrale Inloop aan de Fuutlaan. C sprak hen aan en vertelde dat hij buiten sliep en dat zijn slaapzak en telefoon gestolen waren. De ondersteuners hebben in overleg met EDS een sheltersuit voor hem kunnen regelen. Waarop C verzocht voor hem een afspraak te maken bij SMH voor leefgeld en een telefoon. C is een bekende bij hulpinstanties en heeft niet echt een goede naam; de ondersteuner heeft al zijn overtuigingkracht moeten gebruiken om een afspraak te krijgen om samen met C daar heen te gaan. Nadat datum en tijd bekend waren, zijn de ondersteuners naar C op zoek gegaan. Hij was nergens te vinden. Daarop bij 't Hemeltje en bij de Centrale Inloop het verzoek neergelegd C de datum en tijd door te geven zodra ze hem zagen, en ook dat een van de KDET-ondersteuners buiten de Catharinakerk op hem zou wachten. Op de betreffende dag kwam C niet opdagen. De ondersteuner is naar binnen gegaan om dit te melden bij de vrijwilligers van SMH.

Enkele weken later troffen de ondersteuners C weer bij de Centrale Inloop. Het contact tussen hem en de ondersteuners is zodanig goed dat C eerlijk vertelde dat hij vast had gezeten. Hij vroeg of de ondersteuners alsjeblieft opnieuw een afspraak voor hem konden maken. Ook ditmaal stond de ondersteuner van KDET voor niks te wachten bij de kerk, C kwam weer niet opdagen. Ook ditmaal dit netjes doorgegeven aan de mensen van SMH. Bij een latere ontmoeting met C bleek dat deze de afspraak gewoon vergeten was. En omdat hij nog steeds geen telefoon had, was hij ook niet bereikbaar... Wanneer C opnieuw de hulp inroept van de ondersteuners van KDET, zullen ze opnieuw voor hem op pad gaan en hun best doen iets te regelen, ook al wordt de reactie bij SMH steeds terughoudender. Het is een belangrijk deel van het werk om telkens weer trouw mee te bewegen met kwetsbare mensen die ten gevolge van hun verslaving grote moeite hebben om zich afspraken te herinneren en zich daar aan te houden.